

ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ИНДУСТРИИ ТУРИЗМА АРК

В работе проведена оценка эффективности деятельности предприятий индустрии туризма, и их влияние на экономику Украины.

Ключевые слова: эффективность деятельности, оценка, экономическое развитие, рентабельность, туризм.

Введение. Туризм оказывает значительное влияние на экономику Украины, обеспечивая занятость населения, поддерживая стабильность платёжного баланса и стимулируя рост ВВП. Индустрия туризма Украины в 2009 г. по данным Всемирного совета по туризму и путешествиям (WTTC) обеспечила рабочими местами 232,2 тыс. человек, ВВП в размере 15,7 млрд. грн. [1].

Цель исследования. По данным Главного управления статистики в АРК значительная часть предприятий индустрии туризма Украины расположена в Крыму: в 2009 доля санаторно-курортных учреждений Крыма составила 26,4% (от общего их объема в Украине), гостиниц – 9%, пансионатов с лечением – 70,7%, пансионатов отдыха – 46,4%, домов отдыха – 30,5% и т. д. [2]. Значение туризма для экономики Крыма отражено в различных стратегиях и программах развития АРК, в частности в Государственной программе социально-экономического развития АРК на период до 2017 года, где в качестве одного из приоритетных направлений социально-экономического развития АРК указано «...развитие туристической и курортной областей» [3]. Основой для разработки программы развития туризма как на государственном уровне, так и на уровне предприятия должно стать обеспечение эффективности деятельности предприятий индустрии туризма АРК, что позволит обеспечить стабильные поступления в бюджет, улучшить состояние платежного баланса и создать собственные источники финансирования развития предприятий индустрии туризма АРК. Целью данного исследования является оценка эффективности деятельности предприятий индустрии туризма АРК за 2003-2009 гг.

Результаты исследования. Эффективность представляет собой относительный эффект, результативность процесса, операции, проекта, определяемые как отношение эффекта, результата к затратам, расходам, обусловившим, обеспечившим его получение [4]. Наиболее популярным коэффициентом, характеризующим эффективность деятельности предприятия, является коэффициент рентабельности операционной деятельности предприятия. Его динамику можно проследить как на уровне отдельного предприятия или региона, так и на уровне государства в целом. Данный показатель рассчитывается как отношение финансового результата от операционной деятельности к затратам от операционной деятельности.

По данным Главного управления статистики в АРК показатели рентабельности от операционной деятельности гостиниц в 2006-2008 гг. выше аналогичных показателей санаториев, пансионатов, домов отдыха и туристических агентств (рис.1.). Однако динамика показателя рентабельности от операционной деятельности гостиниц имеет большую амплитуду изменения, чем других предприятий индустрии туризма АРК.

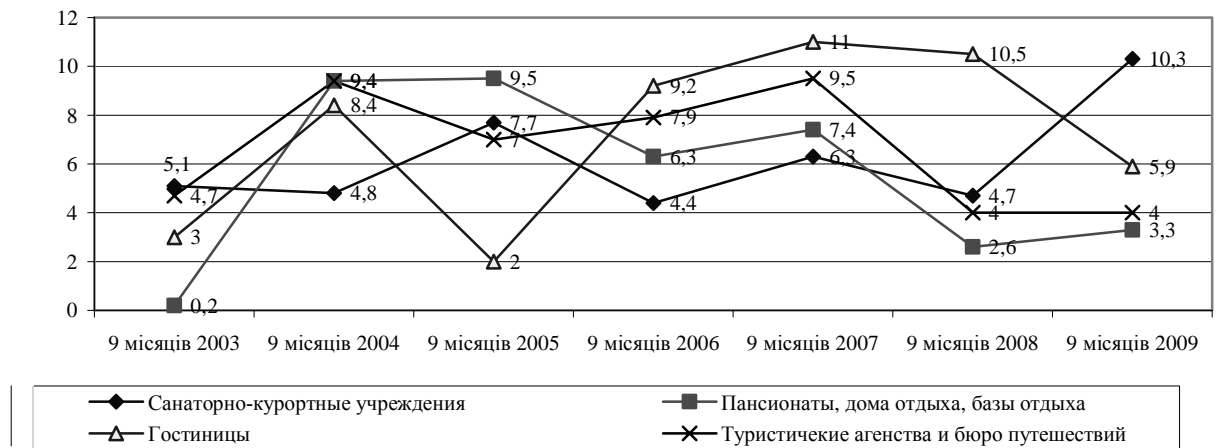

Рис.1. Рентабельність від операційної діяльності, % [4]

На рис. 1 спостерігається пік в 2007 г. для більшості підприємств індустрії туризму, що обумовлено ростом кількості відпочиваючих (на 89% по порівнянню з 2006 г.) і високим коефіцієнтом завантаження номерів. Крім того, в 2009 г. спостерігається значительний ріст рентабельності від операційної діяльності санаторно-курортних закладів (рис. 1). Причина складає в ріст цін на путівки при незначительному скороченні (на 24%) оплачених місць-днів за даний період.

Среднестатистический рівень рентабельності операційної діяльності підприємств України за 9 місяців 2009 г. складає 3,6%, підприємств АРК – 5,3%. Порівняльний аналіз дозволяє зробити висновок про те, що тільки рентабельність санаторно-курортних закладів і готельниць вище середнестатистических значень. Але при цьому фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування санаторно-курортних закладів скоротився в 2009 г. по порівнянню з 2008 г. на 51,9% і склав 83218 тис. грн., а готельниці, пансіонати і туристичекіє агенства отримали втрату від звичайної діяльності до оподаткування. Збереження даної тенденції може привести до банкрутства підприємств індустрії туризму.

Основною причиною склалася кризової ситуації є зниження числа кількості обслугованих туристів за 9 місяців 2009 г. по порівнянню з аналогічним показателем за 9 місяців 2008 г. (на 29,3%) за рахунок зменшення іноземних туристів (на 30,1%) і тривалості відпочинку. Це обумовлено зниженням показателя «якість відпочинку» в 2009 г. «Задоволено» і «незадоволено» його оцінили 5,03% відпочиваючих в 2009г. (4,71% в 2008 г.), також знизився показатель «відмінної» оцінки відпочинку з 84,61% до 72,73% за аналогічний період [5].

Висновки. Таким чином, керівництву підприємств індустрії туризму АРК слід підвищити якість матеріально-технічної бази і обслуговування відпочиваючих, місцевим органам влади необхідно покращити якість інфраструктури АРК, більше звертати увагу на питання благоустрою рекреаційних територій, чистоті пляжів і морського узбережжя. Контроль за ефективністю проведених заходів слід виконувати на систематической основі, виконуючи моніторинг показників величини туристического потоку, завантаженості номерного фонду, доходності номерів, прибутку і рентабельності діяльності підприємств індустрії туризму АРК.

Список использованной литературы:

1. Travel&Touism Economic Impact. Ukraine – 2009 // Word Travel & Tourism Council, Oxford. – 2009. – 16 с.
2. Санаторно-курортне лікування, організований відпочинок та туризм в АР Крим у 2008/2009 році // Держкомстат України Головне управління статистики в Автономній Республіці Крим. – Статистичний збірник, Сімферополь. – 2009. – 148 с.
3. Державна програма соціально-економічного розвитку Автономної Республіки Крим на період до 2017 року, яка затверджена Постановою КМУ від 30.09.2007р. № 1067 / Крым – инвестиции в будущее – [режим доступа] http://invest-crimea.fx-studio.crimea.ua/show_content.php?alias=progs& \menu id=46
4. Райзберг Б.А. Современный экономический словарь / Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева. – 2-е изд., испр. М.: ИНФРА-М, 1999. – 479 с.
5. Здравницы и отели Крыма 2010 // Ассоциация курортов Крыма. ООО «Издательство «Полипресс», 2009. – 144 с.

МАКСИМЮК Н. В. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ АРК

В роботі проведена оцінка ефективності діяльності підприємств індустрії туризму та їх вплив на економіку України.

Ключові слова: ефективність діяльності, оцінка, економічний розвиток, рентабельність, туризм.

MAKSUMJUK N.V. THE RATING OF EFFICIENT ACTIVITY OF THE TOURIST ENTERPRISES

The efficiency of the tourist enterprise activity and its influence on the Ukrainian economics was appreciated in the work.

Keywords: efficient activity, rating, economic development, profitability, tourism.